

§ 13**Yttrande över remissen "En stärkt yrkeshögskola - ett lyft för alla"**

AMN 2015-0241-01.06

Arbetsmarknadsnämndens beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att därutöver anförä:

En stärkt yrkeshögskola är en investering för framtiden. Yrkeshögskolan bidrar i allra högsta grad till kompetensförsörjningen i Stockholm och i Sverige men är även en viktig pusselbit i att förbättra matchningen på arbetsmarknaden. I takt med att Fas 3 avvecklas måste fler kvalitativa vägar tillbaka till arbetslivet skapas för den grupp av människor som idag befinner sig längst bort från ett arbete. Därför bör förutsättningarna förbättras för långtidsarbetslösa som bedöms kunna tillgodogöra sig yrkeshögskoleutbildning så att fler påbörjar en yrkesväxling mot bristyrkesområden. För att möjliggöra för fler att ta chansen till omskolning bör studiefinansieringen och möjligheten att studera inom yrkeshögskolan med aktivitetsstöd utredas.

I departementspromemorian föreslås att kvotgrupper vid urvalet av sökande införs. Vi menar att detta är positivt då det skapar förutsättningar för behöriga sökanden med utländsk utbildning eller praktisk kompetens att få en reell chans att få plats inom yrkeshögskolan. Som promemorian påpekar hamnar idag personer som åberopar reell kompetens som grund för behörighet längst ner i rangordningslistan när urvalsarbetet är genomfört. Ett kvotsystem för urvalet bör kunna införas utan att likvärdigheten hotas, ifall det görs transparent och generellt giltigt för alla utbildningar inom yrkeshögskolan. På samma sätt kan ett gemensamt ansökningssystem gynna likvärdigheten.

I departementspromemorian föreslås också att ett självständigt examensarbete ska ingå i utbildningar som avslutas med en yrkeshögskoleexamen. Syftet är, enligt promemorian, att säkerställa att utbildningar inom yrkeshögskolan håller en eftergymnasial nivå. För att säkerställa det praktiska yrkesnära fokuset inom yrkeshögskolan är det viktigt att framhålla att dessa examensarbeten bör vara flexibla och kunna genomföras praktiska projekt, till exempel i anslutning till studentens Lärande i arbete på en arbetsplats (LIA).

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat utredningen En stärkt yrkeshögskola – ett lyft för kunskap (Ds 2015:41) till arbetsmarknadsnämnden.

Yrkeshögskolan inrättades i juli 2009 på grundval av den tidigare kvalificerade yrkesutbildningen för att tillgodose arbetslivets behov av kvalificerad arbetskraft.

Förslagen som presenteras i promemorian är ett led i att vidareutveckla yrkeshögskolan. Syftet är att yrkeshögskolan ska få bättre förutsättningar att kunna tillgodose samhällets och arbetslivets behov av kompetens i såväl det medellånga som det mer långsiktiga perspektivet.

Förslagen i promemorian innebär bland annat att ett beslut om utbildning inom yrkeshögskolan som huvudregel ska omfatta tre utbildningsomgångar och som längst fem utbildningsomgångar. Undantag kan göras om det är svårt att bedöma behovets omfattning då beslut om färre utbildningsomgångar kan fattas. Genom att fatta beslut om fler utbildningsomgångar kan kontinuitet och långsiktighet säkerställas.

Vidare föreslås det att lottning införs som en urvalsgrund och att kvotgrupper införs i urvalsprocessen. Kompetenskraven på nya utbildningsanordnare stärks.

Yrkeshögskolan ska kunna anordna fristående kurser och behörighetsgivande förutbildningar på gymnasial nivå.

Utbildningar inom yrkeshögskolan ska väsentligen bygga på kunskaper från nationella program i gymnasieskolan. Därför föreslås att andra krav på särskilda förkunskaper än krav på kunskaper från en eller flera kurser i gymnasieskolans nationella program eller motsvarande kunskaper endast får ställas upp om det finns särskilda skäl. Myndigheten för yrkesutbildning föreslås få i uppdrag att utreda och föreslå hur enhetligare förkunskapskrav kan se ut och införas.

Förvaltningen anser att yrkeshögskolan är en bra utbildningsform med hög kvalitet och som i hög grad leder till arbete. Utbildningsformen fyller en viktig del i det svenska utbildningsväsendet och ska svara upp mot arbetsmarknadsens behov.

Förvaltningen delar i många avseenden promemorians förslag och bedömer att förslaget om att beslut kan ges för fler

utbildningsomgångar än dagens två är bra och kommer att bidra till ökad kvalitet och kontinuitet. Däremot är det viktigt att Myndigheten för yrkeshögskolan inte låser merparten av de finansiella medlen i långa beslut. Det måste finnas kvar ett utrymme för nya utbildningar att starta med kort varsel så att flexibiliteten i utbildningsformen behålls.

De ökande kraven på nya utbildningsanordnare bör kompletteras med krav på kompetens i behörighetsbedömning och urval.

Enhetliga förkunskapskrav är bra men det finns en risk att förslaget kan undergräva syftet och framgången med yrkeshögskolan som utbildningsform. Regionala behov kan finnas när yrkeslivet genom ledningsgruppen definierar vad som behövs gällande förkunskapskrav har de en insikt om vilka förkunskapskrav som lämpar sig bäst för att efter avslutad utbildning leda till anställningsbarhet.

Förvaltningen anser vidare att det är den kommunala vuxenutbildningen som ska genomgå de förberedande kurserna och behörighetskompletteringen, såvida det inte är en specifik yrkesdel som kan vara svår att tillgodose inom den kommunala vuxenutbildningen.

Myndigheten för yrkesutbildningen bör få i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett gemensamt ansökningssystem. Ett gemensamt ansökningssystem skulle effektivisera ansökningsprocessen

Förvaltningen anser att det är viktigt att yrkeshögskolan får behålla sin särart.

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 15 september 2015.

Förslag till beslut

Ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S), ledamoten Awad Hersi m.fl. (MP) samt ledamoten Tina Kratz (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut samt att nämnden utöver detta skulle anföra följande:

En stärkt yrkeshögskola är en investering för framtiden. Yrkeshögskolan bidrar i allra högsta grad till kompetensförsörjningen i Stockholm och i Sverige men är även en viktig pusselbit i att förbättra matchningen på arbetsmarknaden. I takt med att Fas 3 avvecklas måste fler kvalitativa vägar tillbaka till arbetslivet skapas för den grupp av människor som idag befinner sig

längst bort från ett arbete. Därför bör förutsättningarna förbättras för långtidsarbetslösa som bedöms kunna tillgodogöra sig yrkeshögskoleutbildning så att fler påbörjar en yrkesväxling mot bristyrkesområden. För att möjliggöra för fler att ta chansen till omskolning bör studiefinansieringen och möjligheten att studera inom yrkeshögskolan med aktivitetsstöd utredas.

I departementspromemorian föreslås att kvotgrupper vid urvalet av sökande införs. Vi menar att detta är positivt då det skapar förutsättningar för behöriga sökanden med utländsk utbildning eller praktisk kompetens att få en reell chans att få plats inom yrkeshögskolan. Som promemorian påpekar hamnar idag personer som åberopar reell kompetens som grund för behörighet längst ner i rangordningslistan när urvalsarbetet är genomfört. Ett kvotsystem för urvalet bör kunna införas utan att likvärdigheten hotas, ifall det görs transparent och generellt giltigt för alla utbildningar inom yrkeshögskolan. På samma sätt kan ett gemensamt ansökningssystem gynna likvärdigheten.

I departementspromemorian föreslås också att ett självständigt examensarbete ska ingå i utbildningar som avslutas med en yrkeshögskoleexamen. Syftet är, enligt promemorian, att säkerställa att utbildningar inom yrkeshögskolan håller en eftergymnasial nivå. För att säkerställa det praktiska yrkesnära fokuset inom yrkeshögskolan är det viktigt att framhålla att dessa examensarbeten bör vara flexibla och kunna genomföras praktiska projekt, till exempel i anslutning till studentens Lärande i arbete på en arbetsplats (LIA).

Ledamoten Yvonne Fernell Ingelström m.fl. (M), ledamoten Gulan Avci (FP) och ledamoten Johan Fälldin (C) framlade ett annat förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen till beslut mot varandra. Nämnden beslutade utan omröstning enligt ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S), ledamoten Awad Hersi m.fl. (MP) samt ledamoten Tina Kratz (V) förslag till beslut.

Reservation

Ledamoten Yvonne Fernell Ingelström m.fl. (M), ledamoten Gulan Avci (FP) och ledamoten Johan Fälldin (C) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för förvaltningens förslag till beslut.

§ 14**Yttrande över remissen Yttrande över remissen Upphandling och villkor enligt kollektivavtal (SOU 2015:78)**

AMN 2015-0259-01.06

Arbetsmarknadsnämndens beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att därutöver anföra:

Krav på goda arbetsvillkor inom offentlig sektor, oavsett om det gäller för egen regi eller upphandlad verksamhet bör vara en självklarhet. Dåliga arbetsvillkor innebär inte enbart en ohållbar arbetssituation för den anställde, utan riskerar också att få negativa effekter på kvaliteten inom välfärden. Därför ställer vi oss mycket positiva till huvuddragen i utredningen Upphandling och villkor enligt kollektivavtal (SOU 2015:78).

Utredningen föreslår att det ska vara obligatoriskt för upphandlande myndigheter att ställa villkor enligt kollektivavtal, så kallade särskilda arbetsrättsliga kontraktvillkor, endast i fall där det bedöms behövt med hänsyn till bransch och andra omständigheter som medför risk för oskäligen arbetsvillkor. Utredningen föreslår även att det i andra fall ska vara möjligt men inte obligatoriskt att ställa dessa krav. Vi menar att den offentliga sektorn alltid ska ställa krav på goda arbetsrättsliga kontraktvillkor. Behovet av goda arbetsvillkor är inte en bedömningsfråga. Bra villkor för personalen ger dem möjlighet att göra ett bättre jobb vilket skapar mervärde för medborgarna.

Vidare konstaterar utredningen att det är möjligt att ställa arbetsrättsliga krav utöver lön, semester och arbetstid, så som krav på tjänstepension, försäkringar och andra villkor, men föreslår att det blir upp till den upphandlande myndigheten att ställa dessa krav. Även här ser vi behov av en lagstiftning som går längre och säkerställer arbetstagarnas rätt till förmåner så som exempelvis tjänstepension i enlighet med kollektivavtal.

Att ökade krav i viss mån skapar ökade kostnader är sekundärt med hänsyn till de kvalitetsvinster som förslaget innebär.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat Upphandling och villkor enligt kollektivavtal (SOU 2015:78) till arbetsmarknadsnämnden.